وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی
ژمارە: ٢٢٣٦ لە ٢٠١٩/٥/٢٨

پاڵپشت بە ماددەی **(٧)** / برگەی سێیەم لە یاسای وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢) ی ساڵی ٢٠٠٧ وە بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە ماددەی (٤٦) لە پەیڕەوی فەرمانگەی چاکسازی کۆمەڵایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (١) ساڵی ٢٠٠٨ ئەم رێنماییەمان دەرکرد :

رێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٩
تایبەت بە کارمەندانی هێزی جێبەجێ کردن
سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاکسازی کۆمەڵایەتی هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی (١):
هێزی جێبەجێ کردن بریتییە لەو هێزەی کە هەڵدەستێت بە پاراستنی چاکسازییەکان ، پێك دێت لە بەڕێوەبەری گشتی و بەڕێوەبەری چاکسازییەکان و یاریدەدەرەکانیان و مەئموور و چاودێر و پاسەوانی چاکسازی .
ماددەی (٢):
رێککاری سەربازی بەرکار **(النافذ)** لەسەر کارمەندانی هێزی جێبەجێ کردن جێبەجێ دەکرێت ، وە لەسەریانە گوێ رایەڵی سەرووی خۆیان بن هەروەك هێزەکانی سوپا و ئاسایشی ناوخۆ لەکاتی دەوام و ئەرکی فەرمیدا .
ماددەی (٣):
پێویستە لەسەرکارمەندانی هێزی جێبەجێ کردن پابەندبن بەرێك پۆشی وجل وبەرگی فەرمی دەستنیشان کراو بۆیان بەشێوەیەك کە بگونجێت لەگەڵ پێگەی کارکردنیان لەکاتی ئەرك ودەوامی فەرمیدا .
ماددەی (٤):
کارمەندی هێزی جێبەجێ کردن جگە لەو مەرجە گشتییانەی کە لە دەقەکانی یاسای راژەی شارستانی هاتووە ، پێویستە ئەم مەرجانەی خوارەوەی تێدا بێت بۆ دامەزراندن :
یەکەم: پێشینەی تاوانی ئابرو وبەری نەبێت .
دووەم: تەمەنی لە **(٢٥)** ساڵ کەمتر و لە **(٣٥)** ساڵ زیاتر نەبێت .
سێیەم:لەچاوپێکەوتنی لیژنەی تایبەت کە بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاکسازی پێکی دەهێنێت دەربچێت
چوارەم: مەرجەکانی باڵا و جەستەو تەندروستی تێدا بێت کە بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاکسازی دیاریان دەکات .
پێنجەم: ئامادەیی تێدا بێت کە هەر ئەرك و فەرمانێك پێی دەسپێردرێت جێبەجێ یان بکات .

شەشەم: بەڵێننامەی یاسایی هەبێت کە تا ماوەی (١٠) ساڵ داوای گۆڕینی ناونیشان بۆ شارستانی وگواستنەوەی راژە بۆ دەرەوەی بەڕێوەبەرایەتی چاکسازی نەکات .

حەفتەم: کەفالەتی نەختینەیی بە بڕی (٥٠٠٠٠٠٠) پێنج ملیۆن دینار کە لە لایەن دادنووسەوە پەسەند کرابێ پێشکەش بکات لە بڕی ئەو کەل و پەلانەی پاش دامەزراندن وەری دەگرێت ، وە دەکرێت بڕەکە زیاد بکرێت لە کاتی پێدانی کەل و پەلی زیاتر .

هەشتەم: لە کاتی گواستنەوەو گۆڕینی ناونیشانی هەر فەرمانبەرێکی شارستانی بۆ سەر میلاکی هێزی جێبەجێ کردن پێویستە بە پلەی پاسەوانی چاکسازی دەست بەکاربێ ، پاش تەواوکردنی خولی تایبەت کە لە ماددەی پێنجەم ئاماژەی پێکراوە ، وە دوای **یەك ساڵ** کە ئەرکەکانی بەرێك و پێکی جێبەجێ کرد ئینجا پلەی شایستەی خۆی وەربگرێت .

ماددەی (٥):

یەکەم: پاش تەواو بوونی خولی تایبەت بە کارمەندانی هێزی جێبەجێ کردن کە ماوەکەی لە (٣) مانگ کەمتر نەبێت ، بەم شێوەیەی خوارەوە پلەکانیان پێ دەدرێت :

١. **پلەی (١٠) و (٩)** وەك پاسەوانی چاکسازی دەست بەکار دەبن .
٢. **پلەی (٨)** وەك چاودێری **پلە چوار** دەست بەکار دەبن .
٣. **پلەی (٨) پایە / ٦** وەك چاودێری **پلە سێ** دەست بەکار دەبن .
٤. **پلەی (٧)** وەك مەئمووری **پلە سێ** دەست بەکار دەبن .

دووەم: لە خوارەوە پلەو پایەو هێمای کارمەندانی هێزی جێبەجێ کردن وە ماوەی پلەبەرزکردنەوەیان دەستنیشان دەکەین بەپێی خشتەی ژمارە (١) و پاشکۆی ژمارە (٢)ی هاوپێچ :-

١. پلەو پایەو هێمای بەڕێوەبەری گشتی و بەڕێوەبەرەکانی چاکسازی و یاریدەدەرەکانیان بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت کە لەسەر شانی دادەنرێت :-

ت	پلەی وەزیفی	پایە	پلەی چاکسازی	پلە	هێمای پلەکان
١	بەڕێوەبەری گشتی		**لیوای چاکسازی**		تاجێکە پێکهاتووە لە ئارمی هەرێم وئارمی و.کار لە نێوان دوو شیردا لە ناوەراستی دەبێت .
٢	ی . بەڕێوەبەری گشتی		**عمیدی چاکسازی**		تاجێکە پێکهاتووە لە ئارمی هەرێم و٣ ئەستێرەی ٨ گۆشەیی و ئارمی و.کار لە ناوەراستی دەبێت .
٣	بەڕێوەبەری چاکسازی	**٥ ساڵ**	**عقیدی چاکسازی**		تاجێکە پێکهاتووە لە ئارمی هەرێم و٢ ئەستێرەی ٨ گۆشەیی و ئارمی و.کار لە ناوەراستی دەبێت .
٤	ی.بەڕێوەبەری چاکسازی	**٥ساڵ**	**مقدمی چاکسازی**		تاجێکە پێکهاتووە لە ئارمی هەرێم ١ ئەستێرەی ٨ گۆشەیی و ئارمی و.کار لە ناوەراستی دەبێت .

٢. پلەو پایەو هێمای مەئمووری چاکسازی بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت کە لەسەر شانی دادەنرێت:

ت	پلەی وەزیفی	پایە	پلەی چاکسازی	پلە	هێمای پلەکان
١	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	مەئموری چاکسازی سێ	٧	یەك ئەستێرەی ٨ گۆشەیی ، ئارمی و.کاری تێدا بێت
٢	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	مەئموری چاکسازی دوو	٦	دوو ئەستێرەی ٨ گۆشەیی ، ئارمی و.کاری تێدا بێت
٣	پاسەوانی چاکسازی	٥ ساڵ	مەئموری چاکسازی یەك	٥	سێ ئەستێرەی ٨ گۆشەیی ، ئارمی و.کاری تێدا بێت
٤	پاسەوانی چاکسازی	٥ ساڵ	سەرۆکی مەئمورەکان	٤	تاجێکە پێکهاتووە لە ئارمی هەرێم .

٣. پلەو پایەو هێمای چاودێری چاکسازی بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت کە لەسەر یەخەی کراس هەڵدەواسرێت :-

ت	پلەی وەزیفی	پایە	پلەی چاکسازی	پلە	هێمای پلەکان
١	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	چاودێری چاکسازی ٤	٨	یەك ئەستێرەی هەشت گۆشەیی ئارمی و.کاری تێدا بێت لە سەر یەخەی کراسەکەی دەبێت.
٢	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	چاودێری چاکسازی ٣	٧	دوو ئەستێرەی هەشت گۆشەیی ئارمی و.کاری تێدا بێت لە سەر یەخەی کراسەکەی دەبێت.
٣	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	چاودێری چاکسازی ٢	٦	سێ ئەستێرەی هەشت گۆشەیی ئارمی و.کاری تێدا بێت لە سەر یەخەی کراسەکەی دەبێت.
٤	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	چاودێری چاکسازی ١	٥	تاجێك پێک هاتووە لە ئارمی هەرێم لەسەر یەخەی کراس دادەنرێت.

٤. پلەو پایەو هێمای پاسەوانی چاکسازی بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت کە لەسەر قۆڵی لای چەپ دادەنرێت :-

ت	پلەی وەزیفی	پایە	پلەی چاکسازی	پلە	هێمای پلەکان
١	پاسەوانی چاکسازی	٢ ساڵ	پاسەوانی ٥	١٠	
٢	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	پاسەوانی ٤	٩	خەتێک بەرەنگی سوور لەسەر شێوەی ٧ لەسەر قۆڵی لای چەپی دادەنرێت .
٣	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	پاسەوانی ٣	٨	دوو خەت بەرەنگی سوور لەسەر شێوەی ٧ لەسەر قۆڵی لای چەپی دادەنرێت .
٤	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	پاسەوانی ٢	٧	سێ خەت بەرەنگی سوور لەسەر شێوەی ٧ لەسەر قۆڵی لای چەپی دادەنرێت .
٥	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	پاسەوانی ١	٦	چوار خەت بەرەنگی سوور لەسەر شێوەی ٧ لە سەر قۆڵی لای چەپی دادەنرێت .
٦	پاسەوانی چاکسازی	٤ ساڵ	سەرۆکی پاسەوانان	٥	خەتێک بەرەنگی سوور لەسەر شێوەی ٧ ئەستێرەیەکی ٨ گۆشەیی کە ئارمی و.کاری تێدا بێت لەسەر قۆڵی لای چەپی دادەنرێت .

ماددەی (٦):

پلە بەرزکردنەوەی پاسەوان وچاودێر و مەئموورەکان لە پلەیەکەوە بۆ پلەیەکی تر بەپێی ڕێککارەکانی پلە بەرزکردنەوە و بەرزەفتکردن دەبێت کە لە ناو چاکسازییەکان پەیڕەو دەکرێت .

ماددەی (٧):

بەڕێوەبەرایەتی گشتی هەڵدەستێت بە دابینکردنی پۆشاکی هاوینە لەسەرەتای مانگی نیسان و پۆشاکی زستانە لەسەرەتای مانگی تشرینی دووەمی هەموو ساڵێك بۆ سەرجەم کارمەندانی هێزی جێبەجێ کردن پاش وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت ، بە پێی خشتەی هاوپێچی ژمارە **(٢) و (٣)** .

ماددەی (٨):

بەڕێوەبەری چاکسازی بۆی هەیە هەر کارمەندێکی هێزی جێبەجێ کردن ڕاسپێرێ بۆ ئەنجامدانی هەر ئەرکێك لە هەر بەشێکی چاکسازی .

ماددەی (٩):

بەپێی ئەم ڕێنماییە ، پێویستە لە ڕێگای لێژنەیەکی تایبەت کە لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاکسازی پێك دەهێنرێت پێداچوونەوە بکرێت بە پلەوپایەکان .

ماددەی (١٠):

ئارمی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاکسازی کۆمەڵایەتی کە هاوپێچە لەپاشکۆی ژمارە **(١)** پێویستە هەڵبواسرێت لە سەرجەم فەرمانگەکانی چاکسازی و دابنرێت لەپێشەوەی بێریە و لەسەر قۆڵی شانی ڕاست وچەپی هەموو کارمەندانی هێزی جێبەجێکردن بۆ ناسینیان لەلایەن دەزگا پەیوەندیدارەکان .

ماددەی (١١):

لە دوای دەرچوونی ئەم ڕێنماییە کار بە هیچ ڕێنماییەکی پێشووتر ناکرێت.

ماددەی (١٢):

ئەم ڕێنماییە جێبەجێ دەکرێت لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان).

د.ڕێکەوت حمە رشید کریم

وەزیــری کارو کاروباری کۆمەڵایەتی بەوەکالەت